

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Augensfeld & Emerle Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
banii pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifi
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 21.

Brașov, Miercuri 28 Ianuarie (10 Februarie).

1904.

Slovacii în America.

(a) Sunt aproape treizeci de ani, de când Slovacii din comitatele Ungariei de nord încep să emigreze peste Oceanul Atlantic.

Ei au fost cei dintâi între popoarele din Ungaria, cari au deschis calea emigrării în America și vai! nu putem dice, că au rămas și ultimii.

Le-au urmat Rutenii, Șvabii din Bănat, Maghiarii, Sașii din Ardeal. Tote aceste popoare și-au dat și își dau mereu tributul lor pentru poplarea noului continent.

Cei din urmă în seria emigranților au fost Românii. Pe semne adheșiunea lor pentru glia strămoșască este mai intensivă decât la toate celelalte popoare. Fapt este, că nu sunt decât 2—3 ani, de când s'a pornit și printre Români acest exod, și deja avurăm prilejul a semnala constituirea de societăți, bibliotecă, consolidare socială-națională, cu aranjare de petreceri, dansuri și cântece românesce, reuniuni de ajutorare etc. în America. Numărul abonaților noștri americani crește din zi în zi, ba s'a înființat acolo, chiar un organ publicistic scris în limba românescă, deși în realitate nu servese interese românesce, ci evreiesc-cosmopolite.

Cu durere ne gândim la procesul acesta, care ne slăbește forțele aici în patrie, și adesea am avut privilegiu a ne ridica glasul avertisând pe conaționali noștri să nu și părăsescă glia strămoșască, pentru că avem încă multe lupte de luptat și avem trebuințe de concursul lor.

Un popor, care este împrejmuț de atâtea pericole și care pas de pas trebuie să și afirme naționalitatea, nu se poate dispensa de sprijinul fiilor săi și de aceea cu regret privește în urma celor ce se duc.

Nu toți sunt însă de părerea aceasta. Unii sunt mai optimiști și dic, că exemplul Slovacilor ne arată, cum se poate revêrsa un bine asupra unui popor dintr'un lucru considerat la început de rău și combătut cu toate mijlocele.

Slovacii, când au început să și părăsescă patria, au plecat fiind că aici nu și mai găsiu mijlocele suficiente pentru traiu. Striviți economic și lipsiți de libertatea mișcării pe terenul cultural și politic, ei au luat lumea în cap și experiența de câți-va ani a dovedit, că pe urma emigrării lor s'au ales cei de-acasă cu un sprijin neașteptat și nevisat mai înainte.

Din isvoroale bogate ale pământului virgin american, ei au stors tot ce poate storce o rasă sănătoasă, sîrguitoare și economică și în scurt timp sutele de mii de Slovaci emigrați în noul continent trimeteau milioane de florini acasă, emancipând pe mulți din rudele și conaționali lor din robia economică, în care se aflau mai înainte. Institutele lor culturale și financiare din țera-mamă au luat un nou avânt și producen-

du-se pe ici-colo o bu. ăstare materială, lupta pe terenul politic încă a dobândit un însemnat ajutor.

Curios lucru însă, că antagonismul vechiu din patria-mamă nu i-a lăsat în pace nici în America.

Aici, porecliți „panslavici“ fiind-că cereau respectarea limbei lor, trecuți dincolo, acuzările de-acasă i-au urmărit pas de pas.

„Panslavismul în statele unite!“ Cu lozincă acesta se năpustesc asupra Slovacilor renegații, cari au trecut și ei Oceanul, ca să nu-i lase pe Slovaci a se bucura de rdoele muncii lor în patria adevăratei libertăți.

Diarul „Slovensky Dennik“ ce apare în Pittsburg publică în numărul său de la 16 Ianuarie un articol, din care reiese, că nici dincolo de Atlantic nu sunt scutiți de năbădăioșele inculpări de cari avură parte în Ungaria. Diarul „Oest. Ung. Zeitung“ ce apare în Newyork a reînnoit acele acuzări din incidentul, că Slovacii au de gând a aranja în Cleveland O. o expoziție din produsele eșite din sîrguința și dibăcia slavă.

Nu pricepe mintea sănătoasă, de ce nu s'ar pute face în America o expoziție cu caracter slav, fără ca să fie timbrată de expoziție panslavă, aranjată cu spriginul Rușilor.

Și totuși amintita fôie din Newyork debiteză la adresa Slovacilor cele mai infame acuzări pe tema acesta.

„Slovensky Dennik“ însă, al cărui articol îl cetim în traducerea diarului „Parlamentar“ din Viena protesteză energic împotriva acestor acuzări și declară pe față, că în noua patrie, ai cărei cetățeni adoptivi au devenit, nu vor tolera bănuiele neîntemeiate, pe cari au avut să le tolereze acasă.

Destul de trist, că gărgăunii șovinismului nu se mărginesc între granițele țării acesteia, ci sunt esportați peste mări și peste țări ca, să aibă lumea de ce rîde.

Brașov, 27 Ianuarie v.

Noul fișpan al comitatului Brașov. Oficiosul „Bud. Tud.“ anunță, că deputatul dietal George Szekely a fost numit fișpan al comitatului Brașov. Devenind vacant, prin numirea acesta, mandatul cercului Illyefalva „Bud. Tud.“ anunță că în acest cerc va candida baronul Bela Szentkereszty cu program liberal.

Declarațiile ministrului Pitreich în delegațiunea ungară. Eri s'a ținut ședința sub-comisiunei pentru rșboiul a delegațiunei ungare, ședință ce o așteptau cu mare încordare cercurile politice unguresce. Presidia Coloman Szell. Erau prezenți ministrul comun de rșboiul Pitreich și miniștri Tisza și Nyiri.

Pitreich a declarat, că cauza pentru care s'a distribuit printre membrii delegațiunei ungare, în traducere maghiară, discursul ce l'a ținut în sub-comisiunea austriacă, este că diarele a publicat defecțuos discursul. Cu ocazia de față nu va mai face un exposu, însă la întrebările, ce i-se vor pune, va da lămuririle nece-

sare. În ce privește instrucțiunea militară anunță, că planul de reformă e deja gata, acest plan concordeză cu punctele de vedere ale ambelor guverne.

Contele Apponyi adreseză ministrului întrebări cu privire la procedura penală militară și la embleme. — Pitreich răspunde dicend, că emblemele nu pot să fie decât unificate. În ce privește procedura penală spune, că cele două guverne n'au încheiat încă negocierile.

Okolicsanyi și Ugron atacă pe Pitreich. Cel din urmă cere, ca el să se declare și să liniștescă opinia publică maghiară. Apponyi luând din nou cuvântul spune, că punctul de vedere al guvernului austriac nu este identic cu acela al guvernului ungar.

Croații și Maghiarii. În ședința de la 5 Faur a dietei din Agram, cu ocazia dezbaterii proiectului de budget, deputatul Banjavci (partidul dreptului) a ținut un discurs remarcabil.

Banjavci a vorbit contra proiectului, deore-ce — dicse el, — budgetul se basază pe principiul dualist, care principiu face să se înstreineze unele de altele țările monarhiei și suprimă sentimentul cohesiunei, ale căror urmări Croația le simte mai bine.

Polemizând cu Kovacevici (partidul național guvernamental) spune, că ideea statului unitar face, ca Croația să figureze ca o provincie a Ungariei. Iubirea cătră Ungaria n'a perit încă de tot din inima poporului croat, der e pe drum de a peri, și atitudinea Ungariei va stinge în el și ultima schinteie. Ungaria împiedcă și suprimă libera dezvoltare a Croației, și oratorul o spune franc, că Croații numai atunci își vor vêrsa sângele pentru libertatea Ungariei, când vor sci, că această libertate e și libertatea lor. Ungaria să nu uite, că Croații au aliați în popoarele slave ale monarhiei.

Serisore din București.

De la un vechi amic al fôiei noastre primim următoarea scrisore:

București, 23 Ianuarie v.

Stimate Domnule Director!

Înainte cu câteva zile avui o întâlnire cu unul dintre distinșii bărbați politici români din capitală, cu vederi politice ridicate peste curentele create prin luptele partidelor militante de aici. Interesându-mă mult a cunoșce opiniunea sa asupra celor ce se petrec înăuntrul țării cât și despre cele ce se gândesc aici cu privire la cestiunile românesce de dincolo, i-am solicitat-o. D-sa avu bunăvoința a-mi desfășura părerea sa, autorizându-mă a-o da și publicității fără însă de a-i destăinui numele, fiind-că nu este amic al reclamelor personale, ce se fac de obicei cu interviurile.

Dacă vin acum a vă comunica cuprinsul convorbirei, ce am avut-o cu acest politician român, o fac mai vêtros, fiind-că ea s'a estins și asupra cestiunilor ce vă privesc în special pe D-vôstră cei din Transilvania.

La prima mea întrebare: care e părerea sa despre cele ce se petrec de prezent în interiorul țării? — politicianul român dicse:

Situațiunea politică internă a României e tot atât de rea ca și până acuma, căci pe de-o parte guvernul actual e din zi în zi mai discreditat și mai slăbit prin nemulțumirile, cari clocotesc chiar în sfnul partidului liberal, er pe de alta certurile din partidul conservator departe de a conteni s'au aprins și mai tare deunăzi cu prilejul discuțiunei în parlament a răspunsului la Mesagiul Tropului și acesta tocmai într'un timp, când multă lume își închipuia, că conservatorii din amândouă fracțiunile vor pricepe, că e o datorie de patriotism față cu împrejurările, cari se desfășură în Peninsula balcanică, de a pune interesele țării și ale neamului mai pre sus de patimele și ambițiunile personale.

Tristă pildă dau în timpul de față conducătorii ambelor tabere conservatôre, cari fără altă cauză de neînțelegere, decât rivalități de persoane, lasă totuși într'o situație atât de gingașă pentru țera și românism cărmuirea trebilor regatului pe mâna unui om atât de deochiat în cestiunile naționale ca d-l Dim. Sturdza.

Ceva mai mult, una din cele două fracțiuni, cea junimistă de sub conducerea d-lui Carp, simțindu-se mai slabă, merge în patima-i orbă până a se întovărăși cu d-l Sturdza pentru a-l menține deocamdată la putere, nădăduind că în schimb îi va lua moștenirea și se va pute menține la rându-i cu ajutorul lui.

Precum vedeți o stare nu se poate mai tristă: o deslănțuire neînfrănată de patimi personale și în mijlocul lor interesele mari ale neamului nesocotite și lăsate în voia întâmplării.

Și cu toate aceste conservatorii din amândouă fracțiunile își dau bine sémă de gingășia împrejurărilor de ađi pentru interesele românismului, și ca dovadă e că și unii și alții au vorbit pe larg la discuțiunea mesagiului atât de cestiunea Macedoniei cât și de starea armatei.

S'a arătat din amândouă părțile lipsa de șir și de energie a politicei guvernului actual în cestiunea macedoneană, și primejdia care e, ca față de o asemenea moliciune și lipsă de bărbăție interesele românesce să nu fie cu totul jertfite cu pilejul noiei împărțiri administrative pe teritorii naționale, care se dicse, că se proiecteză în acea provincie pentru primăvară.

De asemenea în ceea-ce privesc armata toți au arătat reaua stare în care a adus-o politica de economii prea esagerate și nechibzuite a d-lui Sturdza. S'au dat chiar cifre nu se poate mai hotărîtore în privința lipsurilor materiale, de care suferă în timpul de față. Și totuși aceiași omeni n'au patriotismul să lase de o parte certurile lor personale și prelungesc prin rivalități lor un regim, pe care ei își și il zugrăvesc ca primejdios pentru interesele românesce ale țării de ađi chiar... Mare răspundere își iau asupra lor politicianii din ambele tabere conservatôre, cari dovedesc din ce în ce mai mult că nu sunt în stare să se ridice la concepțiuni de omeni de stat.

Rêul e cu atât mai mare, cu cât niđ din partea liberalilor multă vreme nu-i nimic de așteptat.

Vorba bătrânescă: „Bună țera, rea tocmelă“... a rămas din nenorocire încă adevărată pentru țera Românescă...

După acesta am dat espresiune față cu fruntașul politician dorinței mele, de a afla părerea sa și cu privire la cestiunile românesce ale frațiilor noștri de dincolo de Carpați. Aruncând asupra-mi o privire plină de bunăvoință, imi implini rugarea, dicend:

În ceea-ce privesc politica românescă dela D-vôstră, lumea de aici e în cea mai mare nedumerire în privința celor ce se fac, s'eu mai bine dicse, a celor ce nu se fac, peste Carpați.

Și acum ne întrebăm, ce s'au făcut toți acești oameni? Părăsindu-lupta națională pentru totdeauna și din ce cauză?...

Mirarea e și mai mare când vedem, că singurul, care se mișcă în politica românească de dincolo, e un necunoscut până eră, anume Aurel Vlad, care după ce a luat asupra sa de a se alege deputat fără ca partidul național să fi hotărât eșirea din pasivitate, apoi mai vorbește în parlamentul dela Budapesta în numele întregului partid național, fără ca acesta din urmă nici să desmință, nici să adevărească în vr'un chip, decât l'a îndreptățit ori nu să vorbescă în numele lui.

Situația ar fi nu se poate mai comică, decât n'ar fi tristă: Un comitet întreg, care face și care lasă să vorbească în numele lui, pe singurul membru, care a nesocotit disciplina de partid și și-a bătut joc de hotărârile acestuia. Judecând însă după felul vorbirii acestui domn Vlad, care pe lângă că e stângaci, e de un oportunism, care nici demn, nici folositor nu poate fi pentru cauza românească, s'ar părea că e peste puțină, ca să fi fost îndreptățit de foștii tovarășii ai d-rului Rațiu de a vorbi în așa chip.

În ori ce cas fostul comitet, amintit mai sus, care și așa a tăcut prea mult, ar fi, cred, ați dator să vorbescă.

Lămurirea situației se impune cu atât mai mult cu cât aici se scie, că acest d-n Vlad e una din uneltile direcțiilor de la Arad, preconisată de d-nul Sturza, care pare-se că lucrează acuma la „apropierea” Românilor de dincolo de guvernul lui Tisza, fără condițiune, sub cuvânt, că odată intrați în majoritatea guvernamentală deputații români vor putea rupe câte cevași. Oare după desbinarea comitetului și cele ce i-au urmat să mai fie și așa ceva cu puțință?

Etă o întrebare la care noi nu putem răspunde. Partidul național de dincolo are cuvântul!...

Am ținut a Vă comunica aceste espuneri france a părerilor bărbatului român fruntaș din capitală, cu privire la situațiunea internă de aici și la cele ce se petrec dincolo la D-vastră. Sciu că „Gazeta” întotdeauna a observat o atitudine neutrală în ce privește luptele de partid din România. Comunicarea opiniunilor bărbatilor politici de seamă de la noi și a diferitelor cercuri politice în acțiune, cred însă, că nu poate altera întru nimic tactica inteligentă ce o observați!

Clerul român unit și cestiunea congruei.

Din Arhidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș, Ianuarie 1904.

II.

Paginile istoriei nu le poate nimici nimenea, eră cine încercă a-le smulge din cartea istoriei cu mână sacrilegă, atentăz la viitorul omeniei și al națiunii sale. E constatat de bărbați de caracter și înarmați cu studii istorice temeinice, vechi și noue, că atunci când catolicismul era să părăsind Transilvania, i-a fost foarte binevenită întărirea lui cu elementul român intrat în tabăra sa desperată prin actul Unirii, — dără din promisiunile date Românilor uniți, nu s'a ales nimica până în ziua de azi. Români uniți au de a-și mulțami existența lor, ca Români uniți cu Roma, în prima linie vitalității date lor de Providență întreg neamului românesc, eră în a doua linie Sf. Scavn apostolic al Romei și domnitorilor augustei Case de Habsburg. Cel dintăiu protector, adică Roma, în protegierea Românilor uniți din Ungaria și Transilvania, a urmărit nu numai principiile sfinte ale Evangheliei, ci precum adeseori apare din actele și vorbirile marilor Pontifici succedați pe scaunul S. Petru de la unire încôce, — și un dor și o duioșie de inimă de-a vedé din nou legată întreaga viață nobilă a legiunilor lui Traian cu légămul originiei sale; eră domnitorii de Habsburg, ca bunii catolici, au cređut, că spri-

jinesc desinteresați catolicismul primejdut, prin atragerea Românilor la sînul Romei. În timpurile mai noue însă s'au putut convinge, că episcopatul și preoșimea romano-catolică din Ungaria și Transilvania — *penes majorem gloriam Dei* — mai are și alte scopuri finale, pe cari conducătorii catolici din alte țeri nu le cunosc, nu le practică, ba le condamnă chiar.

Catolicii din alte țeri — abstrag deocamdată de Francia, care ați trece prin grele încercări — nu cunosc scopuri de aceste neadmisibile. Eu contempez în sufletul meu la ceea ce se scrie, că: „întreg universul catolic profesază cu suflet și gândiri curate porunca Mântuitorului: „Eră pe vecinul tău, ca însuși pe tine!” Decă episcopatul romano-catolic din Ungaria și Transilvania era condus în afacerea regulării congruei numai și numai de principiile sante ale Evangheliei lui Christos, atunci preoșimea română unită ar fi fost salarisată cu mult înainte aducerei legii pentru salarisarea preoșilor catolici, conform calificațiunii sale eminente și a marilor servicii ce prestază patriei pe terenul moral și cultural. Grelele, îndelungatele, încurcatele și repetitele conscrieri, pertractări și constatări ale venitelor preoșesci gr. unite, și în legătură cu acestea conscrierea și constatarea beneficiilor mari romano-catolice, de unde ar avé să se acopere o parte a lipselor urgente pentru regularea congruei, — noi preoșii români uniți scim, că provin numai și numai din antipatia și ostilitatea preoșimei maghiare romano-catolice față de biserica română unită!

Intărirea Maghiarilor catolici a ajuns ați a fi un pericol pentru biserica română unită. Dovadă sunt răsvrătirile înscenate în unele parohii unite din diecesa de Oradea-mare și Gherla; dovadă mai de parte neastămpărul și svērcolirile lui Szabo Jenő și a celorlalți din tabăra lui, cari înscenază peregrinaje pe la Roma și de curând pe la ministrii pentru obținerea limbii liturgice maghiare în bisericile rutene, mănă-poimane în multe parohii române unite din nordul Ungariei, apoi în parohiile române din Săcuime etc.; dovadă bucuria satanică a țiarelor catolice maghiare, politice și bisericesci, cari tôte saltă de vesele ce sunt, când e vorba de umilirea și desnaționalisarea bisericii române unite. Dovadă ținuta lor îndoielnică și notițele lor luate cu ocaziunea tulburărilor înscenate în parohiile sus memorate, și alte nenumărate aparițiuni, cari tôte dovedesc, că în biserica maghiară romano-catolică spiritul șovinismului maghiar e ați tocmai așa de neînfrinat, ca și în cele reformate.

Și apoi de la reprezentanții acestei biserici așteptă clerul român unit bunăvoință, abnegare de sine și jertfe materiale pentru ameliorarea sorții sale materiale, atât de jalnică și de plâns!!!

Archiereii români uniți sciu tôte acestea și are să scie odată și clerul român unit din păstoria sufletescă și iobăgia trupescă, că chiar și capii săi bisericesci nu cred în regularea congruei cu concursul beneficiilor mari romano-catolice. Nu, căci biserica maghiară romano-catolică pentru nisce fărmături miserabile, cere în schimb sacrificarea independenței bisericii române unite și contopirea ei în organismul autonom romano-catolic, ceea ce e egala cu perirea națională a bisericii române unite.

Dăr archiereii noștri mai sciu, că ați în clerul român unit — onóre excepțiunilor — s'a încuibat și graséză o corupțiune dintre cele mai înfricoșate și mai periculoșe pentru biserică, pe care a vîrit-o între membri ei și o alimentéză din an în an guvernul prin așa numitul „ajutor de stat”. Publicul român nu are nici pe de parte ideă despre alergările, umilirile și tărăturile acestui cler pe le satrapii administrației civile pentru a fi împărțaiți din „ajutorul” de stat. Protopopii și preoșii înteligenți, cari până eră alaltăieri erau fala bisericii lor, ați stau retrași și timiđi la o parte, căci li-e tēmă să nu fie lăpădați de la blidul cu linte, s'eu să li-se dee în mână lingură mai mică ca cea de pân-a-

cum. Cei neimpărțaiți stau la o parte mărniți și aprôpe desperaiți în urma miseriei de care sufer, și vędënd, că ađi caracter, zel apostolic, simțăminte umane și nobile, împlinirea conscientioșă a chemării preoșesci pe tôte terenurile, nu mai pot fi remunerate, ba sunt chiar persecutate. Aștia privesc cu invidie la favorii statului și cu neîncredere la cercurile conducătoare bisericesci. Și apoi de la aceștia persecuți de sôrte se cere ađi îmbrăcăminte onestă conformă statului lor preoșesc; energie în lupta pentru binele etern și temporal al credincioșilor săi; zel și diligență în conducerea oficiului lor; sprijinirea literaturii și a altor instituțiuni culturale, și câte altele. Cu ocaziunea viziunilor canoșice li se fac imputări publice, înainte a poporenilor și a străinilor, pentru cel mă mic defect observat, — de cătră unii superiori, cari nu au mâncat nici un moment pânea amară a păstoririi sufletesci.

Nu ne răsvrătim în contra mai marilor noștri când cerem de la dēnșii deslăntuirea sufletelor și a trupurilor noastre din această robie amară spirituală și materială, căci în aceste timpuri grele avem și noi înainte ochilor noștri sufletesci pururea șa Mântuitorului: „Bate-voiu păstorul și se vor risipi oile”, dără credem, că și dēnșii vor apreția cum se cuvine și vor scusa oftarea noastră când le strigăm: Dispuneților! Dați-ne odată pânea onestă de tôtețile. și apoi cereți tot ce impune biserica lui Christos unui ministru al s'eu. Nu cerem prin voi milă, ci dreptul nostru, dreptul miilor de preoșii români uniți din această țără, cari contribuiesc cu averea și sângele lor la susținerea acestui stat. Cerem să nu fim puși înderētul rabinilor jidan veniți din cele patru vânturi în această țără, mai erialaltăieri. Cerem dreptate în numele celor aprôpe un milion și jumătate Români uniți, cari aduc și ei jertfe grele în bani și în sânge pentru patrie, și pe cari noi îi păstorum spre binele și înflorirea ei!

Idea unui congres preoșesc slevată de „Răvașul” se stinge pe încet. Dără poate e și bine așa, căci tare mă tem, că ne vom alege în fine cu o compromisiune și desamăgire mai mult. Cei cu sutele de corône din „adjuț” nu vor participa, s'eu decă unii dintre ei vor și participa, vor păstra însă tăcerea peștelui, ca să nu supere pe patronii lor, și cei rēmași atunci ne vor alege și cu imputarea mai marilor noștri bisericesci fôrte obicnuită: plângerile vōstre sunt plângerile unor malcontenți!

Era ziua de 14 Decemvrie. Un grup de cinci preoșii desbătea cestiunea congruei. Toți păreau, că sunt mai veseli la față ca de altă dată. M'am apropiat de dēnșii. Erau — afară de unul — toți de cei neimpărțaiți din „adjuțul” de stat. „Ce veselie așa mare?” îi întrebai. „D'apoi cum nu, etă vom ajunge și noi la o pâne de tôte țilele barem ca a unui păzitor de temniță. — Tisza reformatul a promis și salarisarea noastră.”

O tempora! O mores! Etă unde ne-au adus promisiunile și îndrăgirile „fraților catolici maghiari” în cari ne-am încredut orbesce, de la mare până la mic! Să ne deșteptăm odată și să lucrăm!

Un preot român unit.

24 Ianuarie în Bucuresci.

Serbarea Ligei culturale.

Bucuresci, 25 Ianuarie 1904.

Liga pentru unitatea culturală a Românilor, de la înființarea ei și până astăzi a serbat în toți anii ziua de 24 Ianuarie, ca o îndoită sērbătoare națională, atât în capitală, cât și în orașele din provincie, unde are secțiuni. Acastă și însă numai de patru ani a început a-se serba în mod oficial, întâiu numai de cătră profesori și tinerimea studioșă în școli, pe urmă în anii următori și de celălalt public. Și meritul inițiativei pentru această revine actualului ministru de instrucțiune publică.

Astăzi 24 Ianuarie a ajuns a fi o sērbătoare generală, ținută în tôte țera, de

tôte clasele societății. Școlele, tribunalele, cancelariile serviciului militar, tipografiile, fabricile, magazinele comerciale, până și halele și piețele publice au fost eră închise ca la sērbătorile cele mari, de dimineța până sēra. Toți au întrerupt eră lucrările dîlnice, ca să asiste de dimineța la serviciul religios, ce s'a oficiat la metropolie și la alte biserici, er peste și studenții și elevii tuturor școlilor, membrii deosebitelor societăți și alt public s'au întrunit în grupe numeroșe în deosebite locuri, ca, precum șaica aseră distinsul orator al Ligei, să uite pe câteva ore, grijele și micile lor interese, pentru a-se însufleși de interesul cel mare al patriei și pentru a-și încălđi inima la lumina idealului național; să uite „prosa vieții trecătoare, pentru a simți măcar pe câteva momente fiorii nemuririi.” Și sperăm, că în viitor această di, cea mai mare și din istoria Românilor până astăzi, va fi sērbată împreună cu întreaga țără și de reprezentanții țării, de camera legislativă, care eră a ținut ședință.

Aseră a serbat și Liga, ca în toți anii, această îndoită aniversare, a întemeierii sale și a unirei celor două țeri, cari foruază ađi statul român. Serbarea s'a ținut în splendidul amfiteatru al Ateneului c'un succes admirabil, mulțamită onorabilelor persoane, cari împreună cu frumoșă orchestra a studenților universitari, au dat grațiosul lor concurs la această sērbare; și mulțamită comitetului Ligei, care a organizat-o. Serata a fost presidată și condusă de venerabilul president al Ligei, d-l senator P. Grădișteanu, care a deschis sērbarea prin câteva cuvinte elocvente, eșite dintr'o inimă încă tineră și plină de entuziasm, tinerete ce stă atât de frumos sub un pēr alb ca zăpada. Orchestra studenților a cântat apoi imnul regal, ascultat în picioare de întreg publicul, care umplea vasta sală a Ateneului, deși pentru ținerea unei ordine, intrarea n'a fost permisă decât cu bilete.

A urmat discursul de ocaziune al d-lui N. Xenopol, fratele istoricului, publicist și dēnsul și distins membru al baroului avocaților din Bucuresci. În fuga unei corespondențe n'ași pute da decât un palid resumat al acestui discurs însuflețitor, deșteptător de entuziasm și mândrie națională și plin de învțăminte istorice, cari au fost continuu subliniate prin cele mai călduroșe aplause. Voiu aminti numai câteva idei din acest discurs, în care oratorul a arătat atât de bine însemnătatea și puterea conștiinței naționale.

Noi sērbăm astăzi unirea celor două principate române într'un singur stat. Post'a ore această unire un fapt întâmplător, un accident fericit în viața poporului român? Întrăbă oratorul. Nu! Date fiind puterea și condițiunile de viață și trecutul poporului român din aceste două țeri, unirea lor a fost un eveniment, care trebuia să se întâmple; ea a fost un efect necesar al conștiinței naționale și a voinței Românilor de a trăi o viață mai demnă și mai nobilă ca până aci, și în același timp un efect al simțământului, că o asemenea viață nu numai nu le este posibilă fără unire, dăr însăși existența lor e amenințată.

Și această conștiință a avut'o poporul român totdeauna, ce e drept, nu lămurită ca astăzi prin știința istoriei, dăr ea se vede viu și frumos manifestată în singura artă, care o puteau cultiva Români în timpurile de restricte ale trecutului, în poesia noastră populară, sub forma iubirii de țără și de lege s'eu de credință; și o vedem puternic manifestată în deseale rēsbôie ale străbunilor noștri, când cu Tătarii, când cu Polonii, când cu Ungurii, când cu Turcii. Acest simțământ, această nobilă conștiință de sine și de propria sa valóre, făcea pe voievođii români să dea Sultanilor otomani răspunsuri ca acela al lui Mircea cel bētrân, pe care poetul Eminescu l'a îmbrăcat în strălucitul vestmēt al poesiei în Satira III:

„N'avem oști, dără iubirea de moșie e un zid
Care nu se nforéză de a ta faină Baiazid.”

Acest simțământ este isvorul vitejii lor, care fac gloria trecutului nostru și care au stat ca un zid de apărare patriei noastre în acele vremi, când tot Orientul Europei ajunsese a fi supus Turcilor, și când însăși Ungaria, după lupta de la Mohaci, 1526, a fost prefăcută în pașalic turcesc, rușine, care nici-odată nu li-s'a întemplat țerilor române. Ungaria a suferit jugul umilitor al Turcilor 150 de ani, fapt care stă într'un contrast atât de ciudat cu îngâmfarea de astăzi a celor, care visază o Maghiarie de la Adriatică până la marea Neagră.

După supunerea Ungariei, voind să supună și Muntenia, Turcii au fost bătuți în 13 lupte una după alta de către Radul de la Afumași, domnul Munteniei; și Turcii nici-odată n'au putut stăpâni măcar atâta pământ în Muntenia și Moldova, cât să-și zidescă o moschee sau o casă. Cu toate acestea Românii nu visază cuceriri; ei nu vor decât să se cultive și să se desvolte liberi pe pământul lor strămoșesc.

După ce Românii au început a avea o literatură scrisă, de prin veacul al 16-ea, a început și conștiința națională a se manifesta într'un mod mai lămurit la cărturarii lor, la cronicarii și la scriitorii bisericesci. Ea ajunge la o plină și mândră desvoltare cu scriitorii ardeleni și bănățeni din veacul al 18-lea; trece apoi prin George Lazăr și George Asachi în Muntenia și Moldova, și un sguđuitor efect al ei este revoluțiunea de la 1821, care avu de urmare alungarea Fanarioților și reintroducerea domniilor naționale. De atunci, și de la nemuritorile versuri ale Văcărescilor, conștiința națională devine din ce în ce mai vie și mai luminată în masele populației, strălucesc în evenimentele de la 1848 și izbutesc a-și îndeplini un ideal de mult dorit în 24 Ianuarie 1859.

Oratorul adause câte-va cuvinte elogiöse despre Alesandru I. Cuza, care legă numele său glorios de actul unirii și de alte mari fapte de sub domnia lui, cum sunt ridicarea demnității naționale în fața străinilor, secularizarea mănăstirilor inchinate și improprietărea țeranilor; și termină prin a arăta, care este rostul Ligei culturale, exprimat în însuși titlul acestei societăți „pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.“

După acest interesant discurs d-șora *Nelli Vasilescu*, licențiată în științe, d-na *Charlota Leria*, renumită în arta cântării și *S. Pruncu* cu flauta, încântară publicul prin cântece naționale admirabil executate, care smulseră aplauze, ce nu voiau să mai sfârșescă. Orchestra studenților cântă apoi cu o adevărată artă un fragment din opera „Profetul“, de Meyerbeer, și încheie serbarea prin imnul național „Deșteptă-te Române!“

M. Strajanu.

In ajunul izbucnirii războiului.

Am semnalat la scirile ultime de ieri, că între Rusia și Japonia s'au întrerupt legăturile diplomatice: guvernul japonez și-a rechemat ambasadorul din Petersburg, la ceea-ce Rusia a răspuns imediat prin rechemarea reprezentantului său din Tokio.

Totă lumea e nedumerită a ști cauza pentru care Japonia s'a hotărât a face acest pas. Un comunicat oficial din Tokio spune, că motivul acestei atitudini a Japoniei este întârzierea și amânarea răspunsului din partea Rusiei și marile ei pregătiri militare la granițele Coreei. Japonia vădând aceasta, s'a creșut silită a întrerupe negocierile cu guvernul rusesc, pentru-ca să aibă mână liberă.

O altă cauză principală, poate că chiar cauza capitală a întreruperii relațiilor diplomatice este, că Japonia s'a convins de imposibilitatea unui acord cu Rusia în ce privește Mandșuria. Japonia a pretins și pretinde, ca Rusia să evacueze Mandșuria, deore-ce ea înainte cu câțiva ani a încheiat o convenție cu China

în care s'a obligat, că va părăsi Mandșuria. Într'aceea însă Rusia a construit căi ferate și un port în Mandșuria, din care cauză nu e de loc dispusă, ca de dragul Japoneseilor să evacueze acea provincie. În jurul acestei chestiuni se învîrt neînțelegerile ruso-japoneze și aici este a-se căuta *casus belli*.

În urma întreruperii relațiilor diplomatice, Rusia și Japonia, până la declararea formală a războiului, vor profita de timp pentru a-și completa pregătirile de război, ceea-ce poate să dureze câte-va săptămâni. Se poate însă și aceea, ca întemplantându-se o ciocnire neprevădută, ea să provoace războiul, fără declarare formală.

Etă ce scrie „*Nov-je Vremja*“, și care întreține legături cu cercurile guvernului din Petersburg:

„De trei luni de zile diplomații ruși își dau silința a examina condițiile de pace japoneze și de a face toate concesionile posibile, fără ca să se știrbescă demnitărea Rusiei. Rusia e acuzată, că amână negocierile pentru a face pregătiri militare. Ea însă, nelăsându-se sedusă de aceste calomnii, și-a împlinit conștiința datoriei, încreșându-se în onestitatea adversarului său.

S'a dovedit însă, că totă schimbarea de note a fost o comedie. Nu Rusia, ci Japonia a fost silită să aștepte până când își va cumpăra două încrușătoro de la Italia pentru a-le trimite în apele Chinei. Ele au sosit la Singapore. Japoneseii și-au depus masca. Ei nu mai așteptă răspunsul rusesc, ci își rechiamă ambasadorul. *Asia s'a dovedit asiatică*. N'a știut salva nici măcar aparențele. *Istoria nu cunoșce un astfel de cas*. Suntem convinși, că opinia publică rusescă va da Japoniei răspunsul cuvenit.

Întreruperea relațiilor diplomatice nu însemneză încă războiul. Istoria cunoșce cazuri, când ani de zile relațiile diplomatice au fost suspendate, fără de a fi izbucnit războiul. Astfel de exemple sunt însă puține. În cursul normal al lucrurilor, această suspendare are drept urmare să începeze războiului, și intervenirea puterilor străine. Trei aventurități avem așa-dér: *războiul, intervenție sau conflict îndelungat*. Cel din urmă e mai puțin probabil, deore-ce interesele ambelor puteri sunt mult mai intensive, decât să existe posibilitatea de a nivela neînțelegerile prin sfășierii de teritoriu. O intervenție este însăși aproape imposibilă. Rămâne, deci, *ultima ratio* a popoșlor și statelor.

În aceste grave momente nu facem prorociri. Un lucru e însă neîndoios: în urma atitudinii de ieri a Japoniei nici un străin cinstit nu ne va acuză de atitudine ofensivă. Rusia se află în ajunul unor mari evenimente. Toți fiii săi, orî de ce convingeri ar fi, sunt conșcii de aceea, că Japonia însăși a voit așa. *Să fie!* Dumnezeu cu noi!“

SCIRILE ZILEI.

— 27 Ianuarie v.

Constituirea noului comitet parochial. Pe astăzi d. m. la orele 6 este convocat comitetul cât și epitropia parochială de la biserica Sf. Nicolae spre constituire sub presiul d-lui comisar consistorial Ioan Droc.

Concertul tinerimei române din Oradea-mare. Tinerimea română din Oradea-mare va aranja un concert urmat de dans sub presiul de onore al d-lui Dr. Coriolan Papp cu concursul binevoitor al d-șorelor *Lucreția Mureșianu*, *Aurora Papp*, *Elena Papp* și *Irina Popovici*. Sâmbătă la 20 Februarie st. n. 1904, în sala mare a hotelului „Arborele Verde“. Venitul curat e destinat pentru augmentarea „Fondului de ajutorare“ al tinerilor lipsiți. În pauză se vor juca „Călușerul“ și „Bătuta“ Inceputul precis la 8 ore seara. Prețul de intrare de persoană: 4 cor., de

familie: 10 cor. Oferte maritimose se primesc cu mulțămîță și se vor publica. (Adresa cassariului: Ioan Moldovan, strada Szaniszló nr. 707). Program detaiat seara la cassă.

Cei cari din erore orî din cauză, că nu li-s'a știut adresa n'au primit invitare, sunt rugați a primi invitare pe această cale.

Comitetul executiv: Dr. Aurel S. Zigre, președinte. Vasile Chindriș, vice-președinte. Emil D. Babescu, secretar. Ales. I. Morariu, maiordom. Fabiu Bontescu, notar. Aurel Hadan, controlor. Ioan Moldovan, cassar. Michail Popa, controlor.

Aranjeri: Coriolan Balta, George Banc, Nicolae Bolcaș, Dr. Ioan Boroș, Virgil Ciacian, Augustin Ciurdariu, Ioan Comșa, Ioan Cosma, Aurel Crișan, Petru Farcaș, Eugen Feier, Victor Fildan, Fabiu Gheleşan, Aurel C. Hetcou, Nicolau Hubian, Ales. Korosmáros, Dr. Demetriu Lascu, Savu Marta, Victor Mercea, Justin Nemet, Eugen Nyéki, Petru Păcala, Leonida Papp, Romul Ioan Papp, Adrian Popescu, Aurel Popescu, Nicolae Popescu, Gabriel Popovits, George Popovits, George Prodanovici, Teodor Prodanovici, Ales. Rocsin, Dr. George Rocsin, Silviu Rocsin, I. Iosif Sceopol, Ioan Sferle, Traian Sfirle, Augustin Szilagy, Michail Szilagy, Nicolau Zigre iun. Ioan Zsunk.

Nou avocat în Brașov. D-l Dr. Dionisie Roman, care de curând a depus esamenul de avocat la tabla r. din M. Oșorhei, la insistențele numeroșilor săi amici din Brașov și împrejurime, își va deschide cancelaria de avocat zilele acestea aici în Brașov.

Nou director executiv la „Furnica“ din Făgăraș. Din Făgăraș ni-se scrie, că d-l Mateiu C. Jiga, funcționar de bancă în Brașov a fost ales director executiv al institutului de credit și economii „Furnica“. — Felicitările noastre!

În procesul de pressă intentat de d-l avocat I. A. de Preda contra fostului protopresbiter N. Măneșcu pentru calomnie și insultă, curtea cu jurați din C'uşii a dat verdict afirmativ. D-l Măneșcu a fost condamnat la amendă în bani și publicarea sentinței în „T. R.“

Despre cutremurul de pământ din 6 I. c. n. scrie d-l Römer prof. de la școala de fete ev. din loc o interesantă notiță în n-rul de ieri al ziarului „Kronst. Zeitung“ din care extragem următoarele: Sâmbătă dim. la orele 3-50 m. a urmat prima sguđuire, după vre-o două secunde a doua, mai puternică. La cutremurul acesta, ca și la cel din 25 Dec. 1880 nu s'au resimțit oscilațiuni sau mișcări undulative, ci după constatări proprii și a unui număr mare de martori, cutremurul a fost mai mult un fel de sguđuire, încât nu se poate vorbi despre o direcție anumită după regiuni. Prin urmare cutremurul de Sâmbătă nu stă în legătură cu vr'un fenomen vulcanic ci aparține așa numitelor „cutremure dislocative tectonice“, cari se esplică prin mutări și prăbușiri de pături de piatră în interiorul pământului. Cutremure de soiul acesta sunt la ordinea zilei în ținuturi calcarose și se băséză pe aceea, că peșteri spălate de apă se prăbușesc. Sguđuirile cauzate se transmit apoi de la epicentru (locul prăbușirii) în toate direcțiunile către suprafața pământului, în formă de lovitură. Din aceste deduce d-l Römer, că epicentru sguđuirii s'a aflat în dimineața zilei de Sâmbătă în linie perpendiculară sub Brașov. Interesantă este și afirmațiunea unui martor demn de credință, care a simțit o mică sguđuire deja Vineri seara la orele 9. Din mai multe orașe din România se anunță de-asemena cutremurul de Sâmbătă dimineța.

Căsătorie. D-l Ioan Dobrescu din Șegarcea s'a căsătorit în ziua de 22 Ian. cu d-șora Maria Ionescu în Sinaia.

Logodnă. D-l Emil Vințelariu s'a logodit cu d-șora Eugenia St. Moga din Sibiu.

Omenii împușcați. În comuna Vadkert s'a ivit în ziua de 7 Februarie un căne turbat, care a mușcat 14 elevi de școlă. Poliția comunală l'a luat la gónă și cănele s'a tupilit sub gard la porța locuitorului Böcseki Tamás. Unul dintre poliști a ținut cu pușca asupra cănelui. În momentul însă când se descarcă pușca, eși pe pörtă fiul lui Böcseki în etate de 14 ani și după el, tatăl său. Poliștul tocmai atunci își descarcă pușca și proiectilul a nimerit pe tată și pe fiu. Amândoi au murit.

Fundațiunea Dr. Plecker. La 11 Aprilie se vor împărți 19 legate à 200 corónes între cetățeni săraci din Brașov. Petițiile sunt a se înainta magistratului până la 10 Martie. Petiția trebuie instruită cu certificat de botez și certificat medical. Pot concura cetățeni fără deosebire de naționalitate sau religione, trebuie să aibă însă atâta cultură, ca să-și potă singuri scrie chitanța de primirea banilor în limba germană.

Primăvară în munții Gilăului. Se scrie din Clușii: În munții Gilăului este o temperatură de 9° și zăpada, care altădată se vedea și în luna Mai, s'a topit totă.

Alegere de medic în Lechințioara. „Voința“ din Bistrița înregistrează scirea, că la alegerea de medic din Lechințioara a reușit jidanul Dr. Czitrom în contra medicului român Dr. T. Pop. Al doilea medic român concurent Dr. Tilea a abșis în prejma alegerii în favorul d-lui Pop. Causa nereușitei candidatului român o atribue corespondentul „Voinței“, ținutei slabe a unor Români din localitate. Desul de trist!

Petrecere cu dans în Cap. Mănăștur. În ziua de 15 Februarie se va da în sala „Ospetării centrale“ din Cap. Mănăștur (Chioar) o petrecere cu dans. Venitul, ce va resulta, e destinat pentru procurarea unui ciasornic în turnul bisericii gr. cat. din comună. Prețul intrării: de persoană 2 cor. de familie 4 corónes. Contribuiri peste taxă și oferte maritimose se primesc cu mulțămire și se vor publica prin ziare.

ULTIME SCIRI.

Paris, 9 Februarie După sciri sosite din Petersburg, Japonia a rupt relațiunile diplomatice pe când ambasadorul Rosen era să comunice la Tokio nota guvernului rusesc. Japonia a cunoscut de mai înainte nota Rusiei și de aceea a grăbit ruperea relațiilor diplomatice.

Se svonesce, că în ultimul moment Statele-Unite, Anglia, Germania și Franța au intervenit pentru pace.

Tokio, 9 Februarie. Garnisónele japoneze au căpătat ordin să observe cu îngrijire mișcările vaselor de război rusesci.

Mukden, 9 Februarie. Trupe numeroșe au fost concentrate la riul Yalu. Japoneseii de pretutindenii se grăbesc în patrie. Japoneseii au de gând să debarce trupe în Coreea.

Petersburg, 9 Februarie. Cinci cuirasate din Wladiwostok au primit ordin să se pregătescă de luptă.

Londra, 9 Februarie. Escadra japoneză a eșit din Sabeso pentru întâmpinarea escadreii ruse. Se așteptă o ciocnire teribilă.

Viena, 9 Februarie. Vice-amiralul Spauns a primit de la comandantul escadreii austro-ungare, care circula în apele Chinei scirea, că în decursul zilei de ieri escadrelor Rusiei și Japoniei au început, una contra alteia, desfășurarea ordinii de bătaie.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga și lângă portul postal arstat, încă 20 bani pentru recomandatie.)

Scrieri literare pentru popor.

„*Carnetul Roșu*“, o interesantă noulă născută, tradusă din germană de Moșul. O broșură de 104 pagini, format octav mic. Broșura oferă o lectură ușoară și distractivă. — „*Moșul*“ e cunoscut cetitorilor noștri din numărusele sale lucrări publicate în foaia țiarului Gaz. Trans. Prețul cu posta 50 bani.

„*Caractere morale*“, exemple și sentințe ucelese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne“ de Ioan Popca Prețul cor. 2.50 (cu posta cor. 2.70.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adăuga și portul postal.

„*Dietetica populară*“, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de viață a țeranului român, de Simeon Stoica, medic pensionat. Conține vre-o 25 figuri în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto;

„*Instrucțiuni populare*“ despre datorințele și drepturile purtă datorului dere edate de Wilhelm Niemandz. Această carte e un îndreptar de o trebuință nespuse de mare pentru toți câți au afaceri cu dările. Prețul cor. 1.20 plus 10 bani porto.

„*Omul*“, noțiuni din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenească de George Cătană iuv. Această carte servește ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop., pentru școlile de repetiție și pentru poporul nostru. Prețul 50 bani (plus 5 b. porto.)

„*Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Arghirobarb*“. Conține 170 de sfaturi înțelepte, scose din pătania vieții. Prețul 20 b. (cu posta 24 b.)

„*Novela de Sienkiewicz*“: „*Natură și viață*“, „*Sluga veche*“ și „*Ianco musicantul*“. Traducere de I. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „*In plasă*“, „*În Baită*“, „*Cale grea*“, „*La Căde*“, „*La cărciuma lui Tiriplic*“. Schițe din viața delu țării. O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani (+ 5 bani porto.)

I. C. Panțu: „*La țerg*“, povestire din viața unui cioban. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

„*Lira Bihorului*“, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu Pop. Prețul 40 b. (cu porto 46 bani).

„*Părintele Nicolae*“, schiță din viața preoților de G. Simu. Prețul 60 b. + 6 bani porto.)

„*Săpătorul de bani*“, comediă în trei acte, localizată de A. Pop. Se recomandă mai ales pentru cei vrău să jöce teatrul. Prețul 24 bani (prin postă 28 b.)

„*Vițu după mörte*“, sėu nemurirea sufletului, dedusă din misterul finței omenești și deșertăciunea celor trecătoare, de I. P. Ediția II. Prețul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

„*Poesii de R. V. Buticescu*“. Prețul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor 1.20 (cu posta cor. 1.40)

„*Suspîn și zimbire*“, poesii și prosă de A. Pop. Prețul 80 bani (cu porto 86 b.)

„*Taina norocului*“ sėu Povestea satului Nemernicen de Tache Brânduș. Această carte e foarte potrivită pentru poporul nostru și costă 1 cor. (+10 b. p.)

„*Balade populare*“ de Avram Corcea costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

„*Banca de școlă*“ de I. Dariu, 30 b. plus 10 b. p.)

„*Disciplina în serviciul educațiunii*“ de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„*Idealul învățătorului român*“ de I. Dariu, 40 b. (plus porto 10 b.)

„*Lilice dela Pind*“, poesii macedonene-originale și daco-romane de P. Vulcan, cor. 2 (pl. porto 10 b.)

„*Supplex Libellus Valachorum*“, memoriul prezentat împăratului Leopold II. de către episcopii Bob și Adamovici în numele poporului român din Transilvania anul 1791. Textul original latinesc și alătura de acesta traducerea românească făcută de profesorul Dr. E. Dănuș. Un exemplar broșat costă 1 corónă (+ 5 b. porto.)

„*Tragedia Calvarului*“ de abat Henry Bolo traducere în românească de membrii soc. de lect. „*Inocențiu M. Clain*“ din (Blașiu. Prețul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto.)

„*Românii Seceleni*“. Causela decadentei lor economice și mijlocele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 bani porto.

„*Trilby*“, roman în românească de Afin dela Tuscia. Prețul 2 cor plus 20 bani porto.

„*Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popoarelor*“ și aplicațiunile lor la națiunea noastră“ de Ioan Clinciu profesor în Bucuresci. Prețul 2 cor. (+ 10 bani porto.)

„*Cartea Sătenului*“, novele de Em. Părădeanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„*In veltöre*“ novele și impresii de Vlăduț, cor. 1.25 (porto 10 b.)

„*Amicul tinerimei*“, Anul I. foia de cunoștințe folositore de prof. I. Moisil-legat în păreți tari costă 5 cor. (por. 20 b.)

„*Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sėu Pribeaagul îndrăgostit*“ Tradusă de Dr. T. Prețul 60 b. (+ 6 b. porto.)

„*Buchetul*“, culegere de cântări bătrănesci și naționale de I. Pop Reteganul. Prețul 50 b. (cu porto 56 b.)

„*Logodnica contelui Stuart*“, povestire din viața Românilor bihoreni, de L. Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețul. 1 cor. (+ 10 b. porto.)

„*125 chivuturi de cari strigă feciorii în joc*“, de I. P. Reteganul. Pr. 24 b. cu porto 30 b.

„*Nopti de érnă*“ novele pentru popor, de George Simu. Conține povești cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

„*Opsaguri*“, cât cioplite, cât pilita și la lume împărțite, de I. P. Reteganul. Vre-o 60 de poesii glumețe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

„*Schițe din Italia*“ de Teodor Bulc. Prețul 2 cor. (+ 20 b. porto.)

„*Amintiri din Grecia*“ de Teodor Bulc; prețul cor. 1.20 (plus 10 b. porto.)

„*Poesii populare*“ despre Avram Iancu așunate și publicate de Simeon Fl. Marian. Prețul 1 cor. (+ 10 b. porto)

„*Musa Someșană*“, poesii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bognarul. Prețul 50 b. (cu posta 56 b.)

„*Teoria dramei*“ cu un tractat introductiv despre frumos și arta de prof. Dr. Iosif Blaga. Prețul coróna 3.60 (plus 30 b. porto.)

„*Versuri de dor*“, adunate din poezii românești de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

„*Doi prinși în cursă*“, comediă ntr'un act de A. Kellner localizată de I. Em. Bobancu. Prețul 24 bani (+ 3 b. porto.)

„*Țigani*“, schiță istorică, de I. P. Reteganul. Prețul 1 cor. (+10 bani porto.)

„*Cartea ilustrată pentru copii și copile*“ de George Simu. Această broșură conține poesii istorice și morale spre esitarea gustului de cetit la copii. Prețul 50 bani + 56 b. porto.)

„*Cuvinte de aur sėu învățături înțelepte*“ date de un părinte fiului sėu. Din operele lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplau. Cu permisiunea prea Venerabilului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

„*Excursiuni pe munții Țerei Bărsei și ai Făgărașului*“ din punctul „*La om*“ de pe „*Buceci*“ până dincolo de „*Negoiul*“. Descoperiri, întregite cu schițe istorice despre Castelele și țera Făgărașului de I. Turcu. protonotar pensionat al comitetului Făgăraș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

„*Dr. Iosif Frapperti*“ prelucrată de Ioan Papiu. Prețul 60 bani plus 10 bani porto.

„*Din trecutul Silvaniei*“. Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

„*Dinu Millan*“ roman. Nenuiea sfânt. de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

„*Feciorul Popei*“. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. Rochia Cătiței. Amedeo Madini. Din viața tristă După natură. Baccalaureatul, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„*Proșă și versuri*“, fabule de Gr. M. Alexandrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto.

— A apărut tomul I. din „*Novela*“ de Vasile Ranta Buticescu. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoșe scrise într'un limbagiu plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se pöte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

— „*Sgărcitul Pocăit*“ piesă teatrală-poporală în 2 acte pentru sėrbătörea Născerii Domnului de Gheorghe Oprea. O recomandăm în atențiunea d-lor învățători, fiind foarte potrivită a-se preda odată cu aranjarea pomului de Crăciun pentru ajutorarea copiilor săraci cu haine și alte lucruri folositoare. Se află de vëndare la autorul în O. Tohan și la tipografia A. Mureșianu în Brașov. Prețul 20 fil cu porto cu tot.

BANCA de asigurare „TRANSYLVANIA“
 întemeiată la anul 1868.
SIBIU, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii),
Asigurăză în cele mai avantajoșe condiții: contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificiul de ori-ce fel, mărfuri, mobile, vite și produse economice etc. **asupra vieții omului** în toate combinațiunile, capitale pentru casul morții, asigurări de zestre, de copii, pe viață, rente etc. etc.
ASIGURĂRI POPORALE FĂRĂ CERCETARE MEDICALĂ.
 Asigurări pe spese de inmormântare cu solvirea imediată a capitalului scadent.
Fonduri de rezervă și de garanție specială, cu finea anului 1900:
1.303,572 coróna 15 bani.
Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:
 72.420,299 coróna. 9.248.543 coróna.
 Pentru despăgubiri de incendii **3.003.550 c.** pentru capitale asigurate pe viață **2,738.793 c.**
 Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela: **DIRECȚIUNE** în Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 5, et. I., curtea I., precum și dela subagenții din toate comunele mai mari. 23—30.
Agenturi principale:
 în Arad, Brașov, Cașovia, Clușiu, Timișöra și Făgăraș.

ABONAMENTE
 LA
„Gazeta Transilvaniei.“
 Prețul abonamentului este:
Pentru Austro-Ungaria:
 Pe trei luni . . . 6 cor.
 Pe șese luni . . . 12 „
 Pe un an 24 „
Pentru România și străinătate:
 Pe trei luni . . . 10 fr.
 Pe șese luni . . . 20 „
 Pe un an 40 „
Abonamente la numerele cu data de Duminică:
Pentru Austro-Ungaria:
 Pe an 4 cor.
 Pe șese luni . . . 2 „
 Pe trei luni . . . 1 „
Pentru România și străinătate:
 Pe an 8 fr.
 Pe șese luni . . . 4 „
 Pe trei luni . . . 2 „
 Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.
 Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.
Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Octombrie st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Brașov.
 Dela Brașov la Bud-pesta:
 I. Trenul mixt la öra 5-20 min. dim.
 II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ö. 2-45 m. p. m.
 III. Trenul de pers. la öra 8-13 min. sėra.
 IV. Tr. accel. p. Arad la örele 10-26 m. sėra.
 Dela Brașov la Bucuresci:
 I. Trenul de persoane la öra 3-55 m. dim.
 II. Trenul mixt la örele 11-40 m. a. m.
 III. Trenul accel. la öra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
 IV. Tren mixt la örele 6-50 sėra.* (* Circulă numai până în red-al)
 Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:
 I. Trenul de pers. la öra 5-25 min. dim.*
 II. Trenul mixt la öra 8-45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
 III. Trenul de per. la öra 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
 Dela Brașov la Zėrnesci (gara Bartolomeiu)
 I. Trenul mixt la öra 9-2 min. a. m.
 II. Trenul mixt la öra 5-25 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:
 Dela Budapesta la Brașov:
 I. Tren acc. p. Arad la örele 5-07 m. dim.
 II. Trenul de persoane la öra 7-50 dim.
 III. Tr. accel. peste Clușiu la ö. 2-9 m. p. m.
 IV. Trenul mixt la öra 9-27 min. sėra.
 Dela Bucuresci la Brașov:
 I. Trenul accel. la öra 2-18 min. p. m.
 II. Trenul mixt. la öra 9-18 min. sėra.
 III. Trenul pers., la öra 5.— m. p. m.
 IV. Tren. de pers. la öra 7-41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).
 Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:
 I. Trenul de persoane la öre 8-25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda)
 II. Trenul de pers. la öra 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
 III. Trenul mixt, la öra 6-10 m. sėra.*
 IV. Tren de pers. la örele 10-01 m. sėra.* (* au legătură dela Tușnad.)
 Dela Zėrnesci la Brașov (gara Bartolomeiu.)
 I. Trenul mixt la öra 7-02 min. dim.
 II. Trenul mixt la öra 1-07 min. p. m.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la tremias Nepoții.